

Persbericht – Dorpsraad Wijk aan Zee, 8 juli 2025

MER Tata Steel faalt op gezondheid: geen bescherming voor omwonenden

De Dorpsraad Wijk aan Zee heeft een eerste inhoudelijke analyse gemaakt van de milieueffectrapportage (MER) van Tata Steel. Onze conclusie: de rapportage over de gevolgen van het Groen Staalplan voor het milieu faalt op cruciale onderdelen. Het gaat om onderdelen als gezondheid, geluidsoverlast, juridische onderbouwing en het verwerken van reststoffen zoals staalslak.

Hoewel Tata's Groenstaalplan wordt gepresenteerd als verduurzaming, blijkt uit de MER dat ziekmakende stoffen zoals ultrafijnstof, NO_x, benzeen, dioxines, zware metalen en PAK's nauwelijks worden teruggedrongen. De technieken die Tata noemt om emissies te beperken worden afgedaan als "nog in onderzoek", "niet verplicht" of "niet gebruikelijk". Ze zijn daarmee niet wettelijk vastgelegd of gegarandeerd. Er is dus geen enkel bindend tijdpad of resultaatverplichting.

Tata is voornemens schrootverwerking, slaktransport en de aanvoer en opslag van grondstoffen voor de DRI te overkappen. De Dorpsraad vraagt zich af of deze toch cruciale technieken wel zijn meegenomen in de MER. Wij zagen het niet terug bij eerste lezing. Wij begrijpen van Tata dat deze maatregelen – of een deel daarvan - mogelijk later via maatwerkafspraken of de vergunning geregeld worden. Dat zou zeer zorgwekkend zijn omdat ze dan juridisch onhoudbaar zijn. Volgens de wet moet de MER de basis vormen voor de vergunningverlening bij een bedrijf als Tata Steel. **Alle relevante mitigerende maatregelen (oftewel maatregelen die de schadelijke effecten beperken) moeten in de MER worden opgenomen. Daar is een reden voor: als maatregelen niet in de MER zijn doorgerekend als alternatief scenario, ontbreekt de verplichte toets op effectiviteit en milieugevolgen. Dan zijn ze ook juridisch niet toetsbaar of afdwingbaar.**

Wat ons ook zorgen baart is dat het geluid van de nieuwe installaties wordt onderschat. De EAF veroorzaakt piekgeluiden bij het storten van schroot, zoemende transformatoren en voortdurende hinder door koeling en ventilatie. Toch ontbreekt een cumulatieve beoordeling voor kwetsbare woongebieden zoals Wijk aan Zee en Beverwijk-West, terwijl de GGD al jaren waarschuwt voor gezondheidsschade door industrieel geluid.

De MER past feitelijk een onwenselijke vorm van salderen in de tijd toe: verslechtering van de leefomgeving in de komende jaren wordt goedgepraat met beloften over latere verbetering — maar zonder juridische garanties dat die verbetering er ook daadwerkelijk komt. De overheid gaat daarin mee. Zij stelt dat maatwerkafspraken en subsidies uiteindelijk tot emissiereductie leiden. Maar wij weten dat afdwingbare verplichtingen nodig zijn. Zonder bindende normen blijft verbetering van gezondheid afhankelijk van intenties.

Juist in de bouw- en transitiefase – waarin oude installaties zoals Kooksfabriek 2 en de hoogovens nog jaren blijven draaien naast nieuwe bronnen – neemt de overlast voor omwonenden fors toe. Toch besteedt de MER geen aandacht aan deze cruciale overgangperiode, terwijl de combinatie van oud en nieuw juist leidt tot extra uitstoot, geluid en onzekerheid. Ook schrootkwaliteit is een zorgpunt: de samenstelling wordt vaak omschreven, terwijl het type schroot sterk bepalend is voor de emissie van bijvoorbeeld ultraschadelijke dioxines. Denk aan giftige coatings en verontreinigingen.

Bovendien ontbreekt in de MER een strategie voor het verwerken van EAF-slak — een nieuwe reststroom waarvoor Tata nog geen vergunning heeft en geen veilige toepassing garandeert. Dit is in strijd met Europese afvalwetgeving.

De Dorpsraad waardeert het dat Tata Steel de ingediende MER met alle technische rapporten in dit stadium publiek heeft gedeeld. Het stelt omwonenden in staat de documenten nu al te analyseren. Wij begrijpen dat het bedrijf haast heeft en wij willen constructief meedenken. Maar een MER met zorgwekkende lacunes is natuurlijk een wankel basis voor “de grootste industriële transformatie van deze eeuw” in een dicht bevolkt, kwetsbaar gebied. Wij gaan er dan ook vanuit dat de Commissie voor de milieueffectrapportage én de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG):

- deze MER als juridisch en inhoudelijk onvolledig zullen beoordelen;
- eisen dat gezondheid, geluid, schroothouding en reststromen vooraf worden onderzocht én wettelijk geborgd;
- **en eisen dat geen enkele mitigerende maatregel buiten de MER blijft. Dat geldt ook voor maatregelen die in het buitenland al gangbaar zijn bij vergelijkbare staalfabrieken. Zinnige, toetsbare maatwerkafspraken zijn alleen mogelijk als alle risicobeperkende maatregelen zijn doorgerekend en op effectiviteit beoordeeld.**

Wij roepen politici — lokaal, provinciaal en landelijk — op hun beloften over betekenisvolle gezondheidswinst gestand te doen. En om pas op de plaats te maken met de maatwerkafspraken zolang de MER fundamentele tekortkomingen bevat. Zonder goedgekeurde en complete MER als basis ontbreekt een transparant en publiek controleerbaar kader.

Bewoners in deze regio hebben - omdat ze naast een staalfabriek wonen - niet dezelfde kans op gezondheid als bewoners die geen staalfabriek als buurman hebben. De Expertgroep Gezondheid IJmond heeft overtuigend laten zien hoe groot het verschil is. Groen staal is dé kans voor een inhaalslag. De Expertgroep – aangesteld door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat - heeft ook op een rij gezet welke ziekmakende emissies als eerste drastisch naar beneden moeten.

Wij roepen daarom bij deze Tata Steel op om noodzakelijke milieumaatregelen niet langer vooruit te schuiven, maar ze te nemen. En deze volledig en transparant in beeld te brengen. Inclusief de bijbehorende risico's, kosten en effecten op gezondheid. Duurzame staalproductie heeft openheid nodig maar ook toetsbaarheid en juridische garanties.

Zonder afdwingbare normen en noodzakelijke maatregelen is dit ‘groen staal’ niets meer dan een groen verkooppraatje.